

De hort op:
Hop-on hop-off
in eigen stad

4

School zonder
vergaderingen

6

IPS

kind

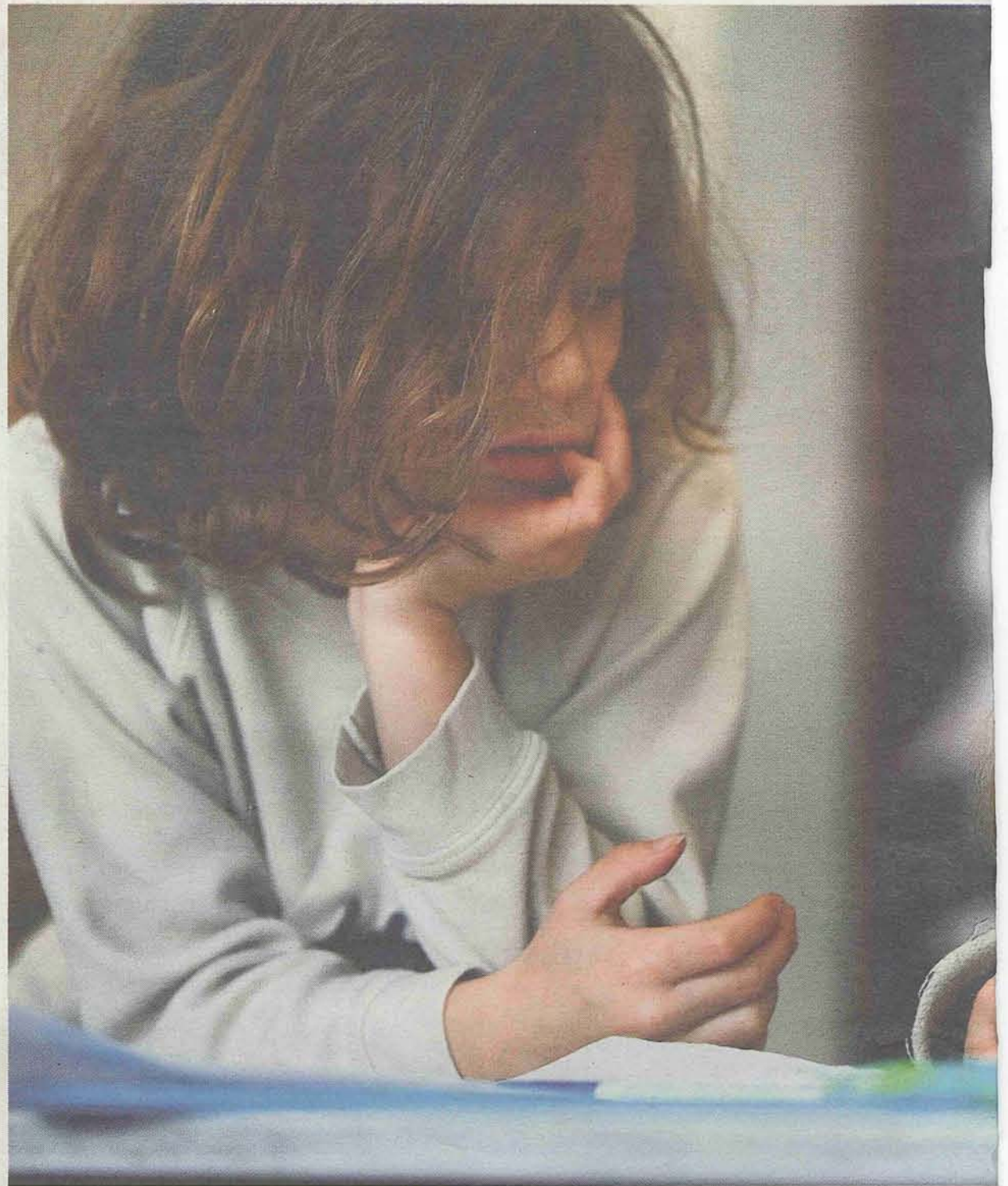
Eén dag
les op
hoog
niveau

Als het te makkelijk gaat op school

De Day a Week School (DWS) is vorige maand van start gegaan. Honderd 'excellente' basisschoolleerlingen krijgen één dag per week les op een niveau waarop zij echt worden uitgedaagd.

JOOST ZONNEVELD

De nadruk ligt op samenwerken, volgens juf Sandra Martens. 'Ook al zijn ze slim, ze moeten vaardigheden aanleren. Ze

Ik zat hier al lang op te wachten. Yestin leert snel en op school verveelde hij zich nogal eens," zegt moeder Leontien van der Valk. "Op de Day a Week School is dat echt anders."

Sinds een maand krijgt Yestin (10) een dag per week les op een school in Buitenveldert, samen met andere 'ontwikkelingsgelijken'. "Hij is er heel erg mee bezig," zegt Van der Valk. "Hij komt thuis met verhalen over allerlei raadsels en stellingen die ze bewezen hebben."

Zo was de klas van Yestin de afgelopen weken bezig met Maya-getallen, het bedenken van vragen waarop alleen het antwoord 'water' gegeven kon worden en 'de negatieve kanten van mooi weer'. Verder weten ze nu dat je de dichtheid van een voorwerp kan berekenen als je de massa door het volume deelt, hebben ze beredeneerd of een gekookt of ongekookt ei zwaarder is en moesten ze zelf proefjes bedenken waarmee zij hun zintuigen voor de gek houden. "We proberen de kinderen te laten doordenken, hun creativiteit te stimuleren door zo veel mogelijk open vragen te stellen. Deze kinderen hebben daar behoefte aan," zegt juf Sandra Martens tijdens de pauze.

Na de lunch wordt besproken hoe je je eigen zintuigen voor de gek kan houden. Koen noemt het voorbeeld van gekleurd eten. "Als je de keuze

De kinderen van de Day a Week School moeten zelf proefjes bedenken.

hebt tussen een gele of een groene maïskolf, kies je de gele. Groen ziet er niet smakelijk uit. Je ogen houden je voor de gek." Nu komt het een en ander los in de klas. Juf Sandra noemt het voorbeeld van een restaurant waar alleen maar blauw eten te krijgen is, zoals blauwe soep

en blauwe aardappelpuree. Volgens één van de leerlingen vinden we dat gevaarlijk 'omdat veel felle kleuren in de natuur giftig zijn'. De juf brengt daar tegenin dat bananen ook felgekleurd zijn. Jack: "Blauw doet denken aan schimmel, aan bedorven eten, daarom vinden we dat

niet lekker." Yestin denkt daar weer anders over: "Aardappelpuree is nooit blauw, ik zou het niet vertrouwen omdat er iets aan toegevoegd moet zijn." Maar Kaihlan (11) zegt dat in veel producten kleurstoffen zitten: "Vlees zou normaal vaak grijs zijn, maar als het rood is, vin-

Geen cent subsidie

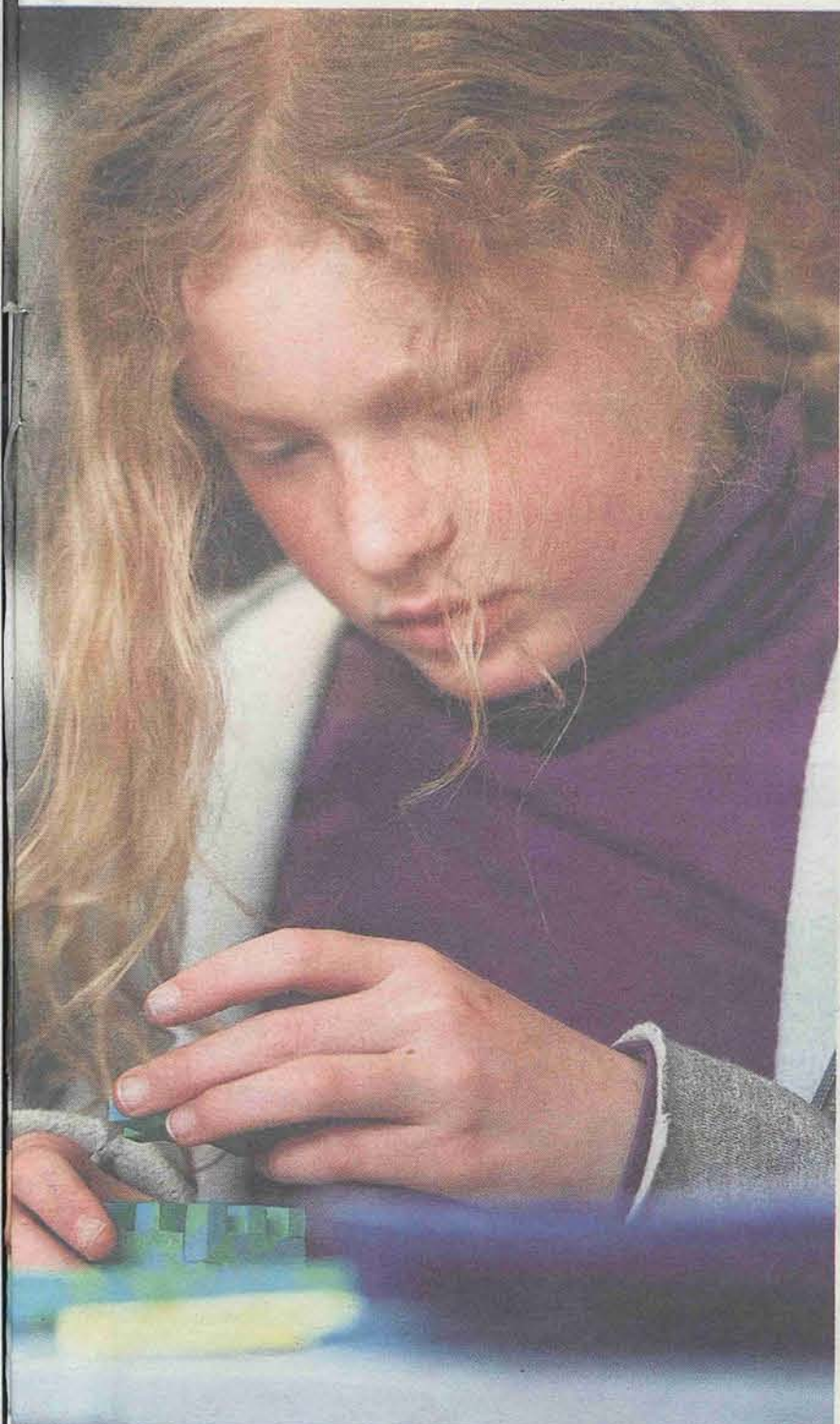
De Day a Week School (DWS) is het eerste initiatief in Amsterdam dat verder gaat dan een uurtje per week extra les. Toch krijgt DWS geen geld uit de subsidiepot voor excellent onderwijs, omdat aan twee voorwaarden niet werd voldaan: de aansluiting op het kleuter- en op het voortgezet onderwijs. De schoolbesturen van Openbaar Onderwijs aan de Amstel, ASKO en Openbaar Onderwijs Noord nemen de kosten voor de leerlingen uit de groepen 5, 6 en 7 voor eigen rekening, maar faciliteiten als computers ontbreken nog.

Zeker is dat er een tweede groep in Noord komt, maar of de DWS na de zomer van 2011 een vervolg krijgt, is de vraag. Interesse om aan te haken is er al van diverse schoolbesturen, maar met stevige bezuinigingen in zicht kan structurele financiering lastig worden.

Ouders zelf laten opdraaien voor de kosten vinden de initiatiefnemers geen goed idee, omdat dat kinderen uit minder vermogende gezinnen zou buitensluiten.

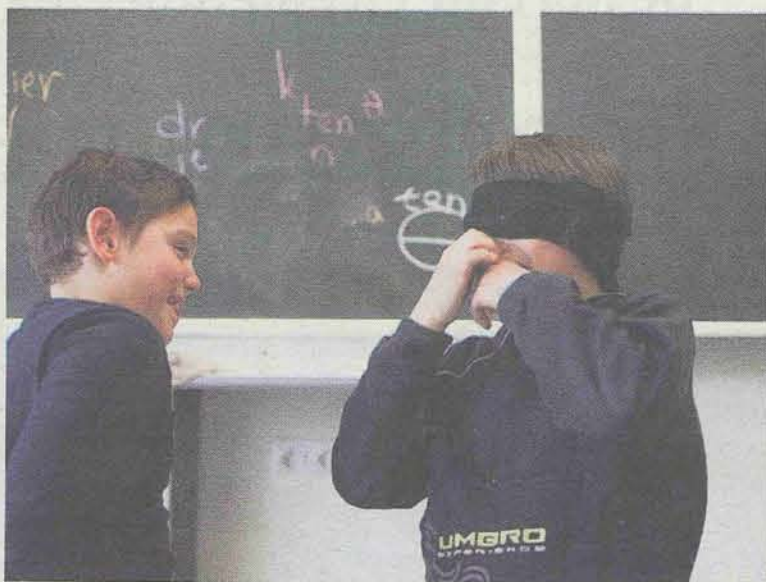
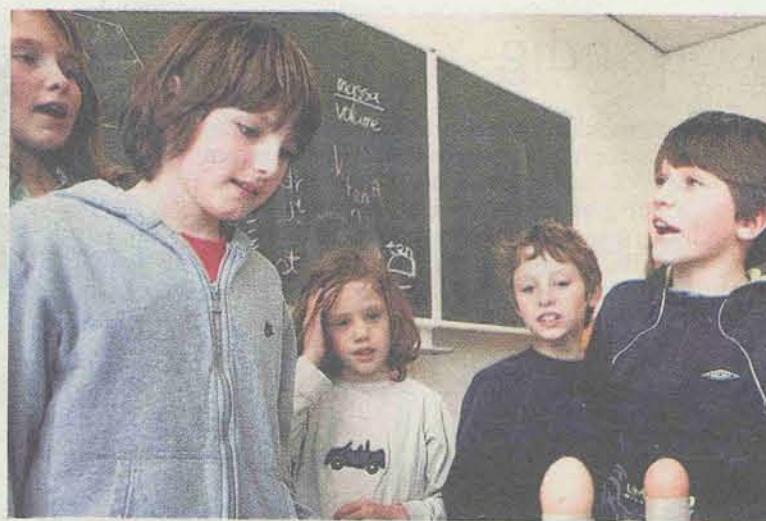
den we het er veel lekkerder uitzien."

Het is een van de voorbeelden die aangeven hoe de Day a Week School werkt: vragen stellen, doordenken en een onderwerp van alle kanten belichten. De school moet iets extra's bieden voor kinderen die één

zijn gewend veel zelf te doen.'

FOTO'S XANDER REMKES

Hoogbegaafd: vooral een beladen etiket

Hoogbegaafd, excellent of gewoon heel slim? Het is lastig een sociaal aanvaardbare term te vinden voor slimme kinderen. Ouders zijn ook beducht voor de kwalificatie hoogbegaafd, het zou een etiket vol vooroordelen zijn.

Lerares Sandra Martens weet dat dat niet terecht is: "Het zijn slimme, maar ook gewone kinderen, die melig kunnen zijn, van de muziek van Michael Jackson of 50 Cent houden en naar Ajax gaan."

Volgens Maria Berkhout van onderwijsadviesbureau ABC dekt de term hoogbegaafd simpelweg de lading het beste: "Dat is meer dan hoog intelligent; deze kinderen hebben het vermogen op een geheel andere manier, *out of the box*, te denken."

"De kinderen zijn voor de DWS ook niet geselecteerd op basis van hun IQ; doorzettingsvermogen en creativiteit zijn net zo goed van belang."

sofie wijkt enigszins af van het Engelse model dat de basis vormt van de Day a Week School, zegt Berkhout.

Lesmateriaal wordt uit het Engels vertaald, maar de docenten stoppen veel extra tijd in het opzetten van de lessen, ze helpen elkaar onder andere via een online community waar ideeën, lessen en tips worden uitgewisseld.

De docenten zijn enthousiast. Martens: "Ik vind het in mijn gewone klas heerlijk om te merken als een kind dat moeilijk leest, vooruit gaat, maar kinderen die heel actief meedenken en zelf dingen uitzoeken, dat is erg leuk lesgeven. Ik leer daar zelf ook van."

'Deze kinderen moeten zich altijd aanpassen aan een lager niveau, op de DWS hoeven ze dat niet'

scha Klijsma, juf van de DWS-groep in Noord. "Een jongetje werd in de eerste les heel erg boos omdat hij iets niet binnen de tijd afkreeg. Ik heb toen in de klas gezegd dat dat vervelend is, maar dat het niet erg is als iets niet meteen lukt. Het is juist de bedoeling dat kinderen hier leren. De meesten is het altijd veel te gemakkelijk afgegaan."

Juist het gemak kan ertoe leiden dat slimme kinderen hun interesse verliezen en onder hup kunnen presteren. Reden ook waarom alle ruimte wordt geboden om eigen interesses te behandelen. Zo gaf de achtjarige Koen in de klas van Martens onlangs een presentatie waarin het planetenstelsel even werd doorgenomen.

Maar het zijn per se niet alleen individuele opdrachten die de leerlingen krijgen. Er wordt veel nadruk gelegd op samenwerken. Martens: "Ook al zijn ze slim, vaardigheden moeten ze ook aanleren en samenwerken is voor deze kinderen vaak wennen. Ze zijn gewend veel zelf te doen."

Het programma van een dag DWS bestaat uit wiskunde, wetenschap (meestal in de vorm van een proefje), het geven van presentaties, filosofie in de vorm van expliciete denktijd en een 'laterale denkpuzzel' (denkt u even mee: een cowboy komt op vrijdag naar een dorp, blijft drie dagen en vertrekt weer op vrijdag. Hoe kan dat?). Vooral die filo-

dag per week het reguliere onderwijs kunnen missen en behoefte hebben aan verdieping. Vooruit werken is geen oplossing omdat dat het 'probleem' van te makkelijk leren alleen maar verschuift.

Duidelijke leerdoelen zoals in een gewone klas zijn er niet, zegt Martens. "Niet op de manier dat de kinderen aan het eind van het jaar een bepaald niveau gehaald moeten hebben. Het gaat om het plezier van samen ergens achter te komen."

De DWS is een feest voor Yestin. Hij vindt het 'veel leuker dan school'. Toch moest Martens in het begin wel duidelijk maken aan haar leerlingen dat het geen hobbyclub is. "Het is niet vrijblijvend. Ze hebben les, alleen in een andere vorm."

Misschien is de DWS wel meer op de beleving van het leren dan puur cognitief gericht, zegt Maria Berkhout van het ABC, een onderwijsadviesorganisatie die de DWS inhoudelijk ondersteunt. "Hoogbegaafde kinderen moeten zich altijd aanpassen aan een lager niveau, maar op de DWS hoeft dat niet." Dat merkt de moeder van Yestin ook: "Op school ontstaat wel eens irritatie omdat hij altijd haantje de voorste wil zijn, maar hier is hij gewoon één van de leerlingen en is hij veel beter op zijn plek."

Toch zijn er ook kinderen die eraan moeten wennen dat zij niet met kop en schouders boven hun klasgenootjes uitsteken, zegt Mar-

Steven Pont

Sterilisatie

Twee uur geleden ben ik gesteriliseerd. Zoals de meeste mannen ben ik er zelf lafhartig niet over begonnen, maar toen mijn vriendin een tijdje geleden met het verzoek kwam, wist ik meteen dat ik geen logisch weerwoord had. Ik telde op: achttien maanden zwangerschap en twee bevallingen, waarvan de eerste zo'n vijftig uur in beslag nam. Daarna maanden en maanden borstvoeding (geen wijn!) en jaren de pil geslikt waarin hormonen zitten die de kans op borstkanker vergroten en ook nog eens de bloeddruk kunnen opstuwten.

Op diezelfde balans van seks en voortplanting steken mijn investeringen bleekjes af. Ik, heb, zo min als alle andere mannen, een goed sluitend afwijzend verhaal bij de vraag om sterilisatie van zijn vrouw (tenzij hij natuurlijk nog een kind wil, maar dat zou ze dan natuurlijk wel weten. Of als hij nog wel een kind wil, maar niet met haar, maar dan is sterilisatie wel de minste van zijn problemen).

Sterilisatie draait de man/vrouwrol op een leuke manier om. Een flink aantal mannen, vaak trots op hun rationele uit-

Een man gedraagt zich als vrouw als het zijn ballen betreft

eenzettingen op grond van stevige argumenten, wordt bij het vooruitzicht van de twee knipjes in de balzak een pure vrouw. Het 'voelt' dan ineens allemaal niet goed en plotseling gaat het wél om de (seksuele) 'beleving' en meer van dat soort irrationele argumenten waaraan ze, als het niet om henzelf gaat, zo'n grondige hekel kunnen hebben. Maar nu het hun eigen scrotum betreft, tellen irrationele overwegingen ineens.

Vrouwen kunnen op het gebied van sterilisatie juist weer heel leuk rationeel worden en tot opsommingen komen waarvan ik er hierboven ook al één maakte. Gewoon een stel heldere argumenten, een beetje plussen en minnen afwegen en dan hupsakee, naar de meest rationele en logische oplossing: een kwartiertje op de behandeltafel, binnen een week weer de oude, geen kans op striae of uitscheuring en bovendien geen kanker of bloeddrukverhoging. Hoeveel rationeler wil je het hebben, schatje?

Ik zou daar nog wel even op kunnen doorgaan, maar ik moet nu echt even gaan liggen.

s.pont@parool.nl